biBUŁa

Biuletyn Informacyjny BUŁ

"Literatura jest przeznaczona do zatrzymania czasu w jego niszczącym biegu."
Jan Parandowski

nr 2/2012 (58)
ISSN 2084-4670

W Y D A R Z E N I A

Bolesław W. Lewicki - Mistrz i Uczniowie - uroczyste otwarcie wystawy

Bolesław W. Lewicki - Mistrz i Uczniowie to wystawa poświęcona pamięci Mistrza i kontynuatorów Jego myśli. 25 stycznia 2012 r. w Bibliotece Uniwersytetu Łódzkiego odbył się wernisaż. Rozpoczynając spotkanie dyrektor Biblioteki pani Maria Wrocławska powitała zebranych gości tj. przedstawicieli łódzkich Uczelni - Uniwersytetu Łódzkiego i Państwowej Wyższej Szkoły Filmowej, Telewizyjnej i Teatralnej w Łodzi. Następnie głos zabrali: pan prof. dr hab. Robert Gliński - rektor PWSFTviT, pan prof. zw. dr hab. Stefan Czyżewski - prorektor PWSFTviT, pan prof. zw. dr hab. Antoni Różalski - prorektor UŁ, pani prof. zw. dr hab. Ewelina Nurczyńska-Fidelska, emerytowany pracownik Instytutu Kultury Współczesnej UŁ oraz pan dr Tomasz Włodarczyk - dyrektor Wydawnictwa UŁ. Obecna była również pani prof. zw. dr hab. Teresa Cieślikowaska, współpracownica Profesora, obecnie emerytowany pracownik Instytutu Teorii Literatury, Teatru i Filmu UŁ. Wśród Gości znaleźli się Uczniowie Profesora Bolesława Lewickiego: m.in. pan prof. zw. dr hab. Grzegorz Gazda, pan prof. zw. dr hab. Ryszard Kluszczyński, pani dr Bronisława Stolarska, pan Zygmunt Machwitz, pan Andrzej Hrynkiewicz.

Dzięki staraniom Profesora B. Lewickiego filmoznawstwo stało się dyscypliną uniwersytecką. Zorganizował On i kierował Zakładem Wiedzy o Filmie i był dyrektorem Instytutu Teorii Literatury Teatru i Filmu na UŁ. W latach 1968-1970 Profesor pełnił funkcję rektora w Łódzkiej Szkole Filmowej.

Na wystawie zaprezentowano książki i artykuły Profesora B. Lewickiego, dokumentujące Jego dokonania jako teoretyka filmu, krytyka filmowego i pedagoga. Pokazano najwcześniejsze prace Mistrza pochodzące z lat 30. ubiegłego wieku - z okresu lwowskiego. Zwrócono uwagą na publikacje dotyczące okresu obozowego. Zaprezentowano wybrane prace Profesora z lat powojennych, gdy związał swoje losy z Uniwersytetem Łódzkim, Państwową Wyższą Szkołą Filmową Telewizyjną i Teatralną w Łodzi oraz Uniwersytetem Gdańskim. Pokazane na wystawie publikacje Profesora uzupełniono cytatami pochodzącymi z Jego prac. Na ekspozycji można zobaczyć również książki z dedykacjami dla Mistrza, wypożyczone z Jego prywatnej biblioteki, liczne medale, które otrzymał za osiągnięcia w dziedzinie filmoznawstwa oraz fotografie.

Na wystawie przedstawiono kontynuatorów myśli Profesora Bolesława Lewickiego, którzy dzisiaj są nauczycielami akademickimi, historykami i teoretykami filmu, krytykami filmowymi, reżyserami, redaktorami i dziennikarzami, działaczami DKF-ów, teoretykami telewizji, popularyzatorami kultury filmowej. Jest wśród nich pisarz, tłumacz, operator, muzykolog.

W dalszej części spotkania wszyscy goście obejrzeli krótki fragment filmu "Wiesz, jak jest" w reżyserii Grzegorza Królikiwicza, w którym występuje żona profesora - Zofia Następnie dr Anna Zarychta z Wydawnictwa PWSFTviT zaprezentowała na dużym ekranie monografię o Profesorze, która wkrótce wydana zostanie jako owoc współpracy PWSFTviT w Łodzi i UŁ. Spotkanie zakończyło się ożywioną dyskusją osób wspominających Profesora.
Wystawę można oglądać do 31 maja 2012 r. w Bibliotece Uniwersytetu Łódzkiego, w godzinach 8.00 - 20.00.
Gazeta Wyborcza, Łódź 25 stycznia 2012

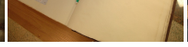
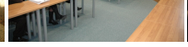

(MK)

I N F O R M A C J E

Statystki BUŁ 2011 na podstawie danych z systemu bibliotecznego Horizon

1. Stan księgozbioru

	I 2006	I 2007	I 2008	I 2009	I 2010	I 2011	I 2012
Liczba wszystkich opisów bibliograficznych	142947	174134	211761	252592	309492	**375912**	**439024**
Liczba opisów bibliograficznych czasopism	4286	5773	7759	10275	12145	**13665**	**15146**
Liczba opracowanych egzemplarzy	215443	290585	370568	472956	582150	**714700**	**857814**
Liczba wol. w wolnym dostępie		61000	99749	122690	135991	**148341**	**161567**
Liczba wol. „W" w wolnym dostępie			12130	12678	12888	**13224**	**13456**
Liczba wol. czasopism w wolnym dostępie						**1991**	**3331**

Liczba opisów bibliograficznych wprowadzonych w latach 2005-2011

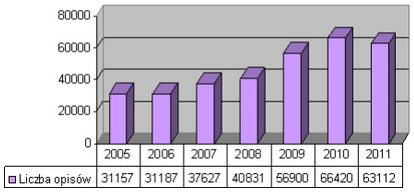

Liczba opisów bibliograficznych wydawnictw ciągłych wprowadzonych w latach 2005-2011

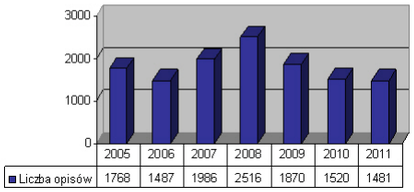

Liczba egzemplarzy wprowadzonych w latach 2005-2011

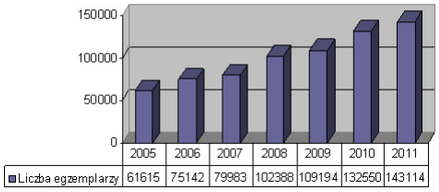

Liczba egzemplarzy poszczególnych bibliotek zakładowych w bazie BUŁ w latach 2007-2011

Nazwa biblioteki	2007	2008	2009	2010	2011
Biblioteka Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego	22169	27157	31897	57997	62947
Biblioteka Socjologiczna Biblioteki połączone w 2010 roku	7356	12051	15832		
Biblioteka Polonistyczna	12253	15821	20905	25049	29554
Biblioteka Wydziału Zarządzania	6194	9637	10288	12595	14727
Biblioteka Instytutu Anglistyki	4614	7693	11016	13914	15828
Biblioteka Wydziału Nauk o Wychowaniu	2255	4928	9593	20712	23368
Biblioteka Instytutu Psychologii – połączona z BWNoW w 2010 roku	7072	8493	9493		
Biblioteka Fizyczna	5798	8443	11183	11759	12667
Biblioteka Wydziału Matematyki	3270	5585	7980	11956	15467
Biblioteka Wydziału Prawa	2348	4399	8111	14683	22610
Biblioteka Instytutu Etnologii	698	1801	2657	3625	3939
Biblioteka Geograficzna	5766	6637	7413	8710	10246
Biblioteka Instytutu Historii	336	1059	2806	5147	8456
Biblioteka American Corner	1196	1273	1598	1866	2277
Biblioteka Instytutu Filozofii	**Od 2009 roku**		1572	3318	5339
Biblioteka Instytutu Kultury Współczesnej	**Od 2009 roku**		1353	2615	5464
Biblioteka Katedr Germanistyki	**Od 2009 roku**		3186	5616	8534
Biblioteka Wydz. Studiów Międzynarodowych i Politologicznych	**Od 2010 roku**			1225	1989
Biblioteka Instytutu Rusycystyki	**Od 2010 roku**			1602	3500
Biblioteka Katedry Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej	**Od 2010 roku**			1123	2284
Wszystkie biblioteki zakładowe	**81325**	**114977**	**156883**	**205522**	**251207**

Liczba egzemplarzy wprowadzonych do bazy BUŁ przez biblioteki zakładowe w latach 2009-2011

(kliknij aby powiększyć)

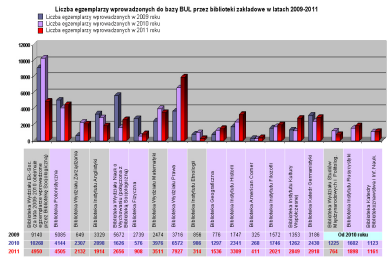

Liczba woluminów w wolnym dostępie według działów

Dział wolnego dostępu	styczeń 2009	styczeń 2010	styczeń 2011	styczeń 2011
Literatura, Język – **P**	26 233	28748	**30930**	**33139**
Nauki Społeczne – **H**	24 344	27519	**30752**	**33946**
Historia - **D,E,F**	15 485	17108	**18634**	**20541**
Prawo – **K**	12 703	14291	**16070**	**17695**
Filozofia, Psychologia, Religia – **B**	11 640	12616	**13387**	**14151**
Nauki Matematyczno - Przyrodnicze – **Q**	7 106	7709	**8190**	**8819**
Nauki Polityczne – **J**	4 648	5231	**5778**	**6338**
Geografia – **G**	3 699	4079	**4420**	**4743**
Oświata – **L**	3 640	4054	**4378**	**4718**
Medycyna – **R**	3 135	3490	**3863**	**4189**
Muzyka, Architektura, Sztuki Piękne – **M,N**	2 763	3108	**3425**	**3752**
Technika – **T**	2 562	2928	**3323**	**3695**
Nauka o książce, Bibliografie, Bibliotekoznawstwo –**Z**	1 453	1511	**1573**	**1635**
Nauki Pomocnicze Historii – **C**	1 234	1339	**1413**	**1517**
Wojskowość – **U**	989	1102	**1185**	**1301**
Rolnictwo – **S**	678	718	**834**	**881**
Dzieła treści ogólnej – **A**	234	280	**291**	**299**
Zegluga – **V**	144	160	**171**	**187**
Razem	122690	135991	**148617**	**161546**

Struktura księgozbioru w wolnym dostępie według rozmieszczenia zbiorów na piętrach

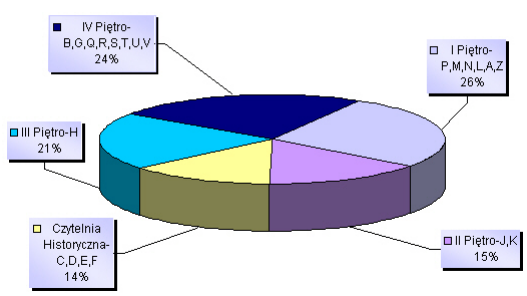

I PIĘTRO	Literatura, Język - **P**	33139
	Muzyka, Architektura, Sztuki Piękne – **M,N**	3752
	Oświata - **L**	4718
	Dzieła treści ogólnej - **A**	299
	Nauka o książce, Bibliografie, Bibliotekoznawstwo - **Z**	1635
	Razem	**43543**
II PIĘTRO	Prawo - **K**	17695
	Nauki Polityczne - **J**	6338
	Razem	**24033**
CZYTELNIA HISTORYCZNA	Nauki Pomocnicze Historii - **C**	1517
	Historia - **D,E,F**	20541
	Razem	**22058**
III PIĘTRO	Nauki Społeczne - **H**	**33946**
IV PIĘTRO	Filozofia, Psychologia, Religia - **B**	14151
	Nauki Matematyczno - Przyrodnicze - **Q**	8819
	Geografia - **G**	4743
	Medycyna - **R**	4189
	Technika - **T**	3695
	Wojskowość - **U**	1301
	Rolnictwo - **S**	881
	Zegluga - **V**	187
	Razem	**37966**

2. Udostępnianie

Liczba wypożyczeń

Lokalizacja	Wypożyczenia				Przedłużenia			
	2008	2009	2010	2011	2008	2009	2010	2011
Biblioteka UŁ (+selfchecki)	194971	220591	243789	238649	49762	64146	78554	84353
Czytelnia Główna	35232	31319	32806	39759	124	258	150	128
Czytelnia Historyczna	Powołana w 2011			11079	Powołana w 2011			68
Czytelnia Czasopism	24527	26348	25749	7110	0	20	7	13
Wolny dostęp	1569	2518	3309	5099	0	7	7	11
Razem	256299	280776	305653	**301696**	49886	64431	78718	**84573**

Udział procentowy wypożyczeń w poszczególnych lokalizacjach

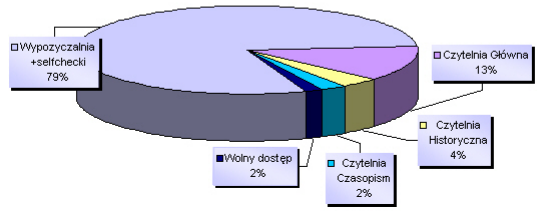

Liczba zamówień magazynowych

Miesiąc	Liczba zamówień w 2009 roku	Liczba zamówień w 2010 roku	Liczba zamówień w 2011 roku
Styczeń	13691	15716	15595
Luty	12896	15114	13921
Marzec	16879	20520	19991
Kwiecień	14441	16157	16080
Maj	13408	16091	15393
Czerwiec	9975	11619	10950
Lipiec	8888	9608	11139
Sierpień	5115	5261	2906
Wrzesień	8457	8799	9021
Październik	13207	14445	15381
Listopad	16550	16885	17854
Grudzień	15205	13746	15505
Razem	**148712**	**163961**	163736

Liczba zamówień magazynowych w poszczególnych miesiącach w latach 2009-2011

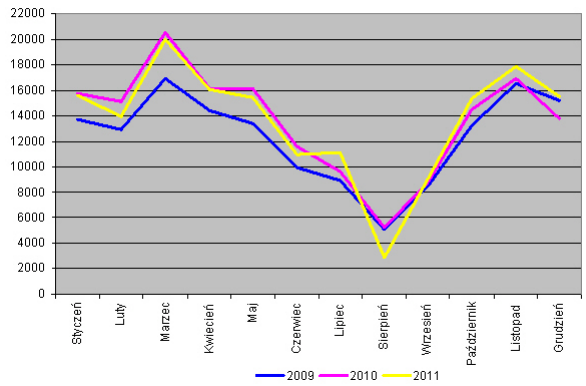

Liczba czytelników według typów czytelnika według stanu na dzień 25 stycznia 2012

Rodzaj czytelnika	2010	2011
Słuchacze Łódzkiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku	15	22
Pracownicy adm. i techniczni państ. uczelni łódzkich	2	1
Pracownicy BUŁ i bibliotek zakładowych	254	261
Pracownik BUŁ + studia	12	13
Emerytowani pracownicy UŁ		34
Czytelnik zbiorowy	7	8
Partner wymiany międzybibliotecznej	230	209
Wypożyczenie za kaucją -1 wol.	261	119
Wypożyczenie za kaucją - 2 wol.	46	55
Wypożyczenie za kaucją - 3 wol.	24	34
Wypożyczenie za kaucją - 4 wol.	17	22
Wypożyczenie za kaucją - 5 wol.	26	31
Pracownicy naukowi innych uczelni na terenie Łodzi i woj.	199	212
Nieaktualne konto – ostatnia aktualizacja w 2010	18797	13367
Studenci innych państwowych uczelni łódzkich	435	446
Studium Języka Polskiego dla Cudzoziemców	52	77
Pracownicy PWSZ w Skierniewicach	4	4
Studenci PWSZ w Skierniewicach	7	4
Tylko na miejscu	2103	1675
Uczniowie Publicznego Liceum Ogólnokształcącego UŁ	89	113
Doktoranci UŁ	640	801
Pracownicy naukowi UŁ	1051	1196
Pozostali pracownicy UŁ	320	345
Profesorowie UŁ	256	299
Studenci UŁ	9973	10587
Studenci UŁ - 2 kierunki	225	299
Studenci UŁ: prace magisterskie i licencjackie	7287	9609
Studenci UŁ - 2 kierunki: praca magisterska	593	722
Studenci UŁ+doktorat	2	2
Pracownicy Wydawnictwa UŁ	8	9
RAZEM	42794	40576
Nieaktualne konta – ostatnia aktualizacja przed 1 stycznia danego roku	51380	18692
	94174	59268

3. Współpraca z NUKAT

Rekordy bibliograficzne wprowadzone do NUKAT przez BUŁ i biblioteki zakładowe w kolejnych miesiącach w latach 2009-2011

	Bibl.Zakł. 2009	BUŁ 2009	Razem 2009	Bibl.Zakł. 2010	BUŁ 2010	Razem 2010	Bibl.Zakł. 2011	BUŁ 2011	Razem 2011
Styczeń	289	1033	1322	350	1171	1521	254	1157	1411
Luty	244	1236	1480	385	1337	1722	445	1213	1658
Marzec	189	1470	1659	424	1233	1657	419	1406	1825
Kwiecień	162	1257	1419	392	861	1253	433	1235	1668
Maj	421	1042	1463	379	1364	1743	425	1031	1456
Czerwiec	347	950	1297	434	1012	1446	396	1127	1523
Lipiec	377	1300	1677	231	819	1050	209	1078	1287
Sierpień	98	248	346	141	473	614	120	630	750
Wrzesień	238	949	1187	386	1112	1498	336	1260	1596
Październik	400	1387	1787	319	1115	1434	309	1178	1487
Listopad	224	1200	1424	323	1221	1544	267	1281	1548
Grudzień	270	1149	1419	287	1043	1330	259	733	992
Razem	**3259**	**13221**	**16480**	**4051**	**12761**	**16812**	**3872**	**13329**	**17201**

Wykres aktywności BUŁ I bibliotek zakładowych w zakresie wprowadzania nowych rekordów bibliograficznych do NUKAT

Liczba opisów łącznie

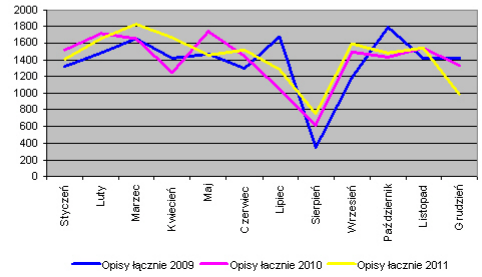

Liczba opisów BUŁ

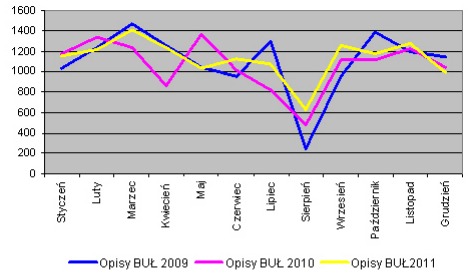

Liczba opisów bibliotek zakładowych UŁ

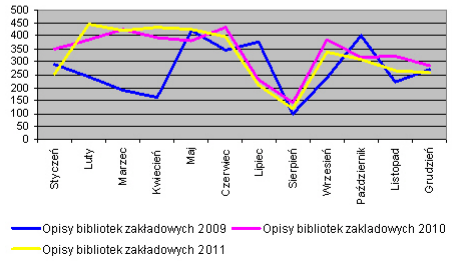

	Styczeń 2007	Styczeń 2008	Styczeń 2009	Styczeń 2010	Styczeń 2011	**Styczeń 2012**
Liczba haseł wzorcowych zgodnych z NUKAT	289945	345323	509951	592733	681484	**767536**
Ogólna liczba opisów bibliograficznych zgodnych z NUKAT	116152	164943	217124	277177	354937	**426864**
Ogólna liczba opisów wprowadzonych do NUKAT przez BUŁ i biblioteki zakładowe	25571	40924	58405	74779	91579	**108780**
Liczba opisów czasopism wprowadzonych do NUKAT przez BUŁ i biblioteki zakładowe	311	950	1739	2533	3222	**3805**

Stopień ujednolicenia rekordów bibliograficznych w bazie BUŁ z NUKAT

Ogólna liczba opisów bibliograficznych

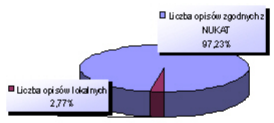

Liczba opisów bibliograficznych wydawnictw ciągłych

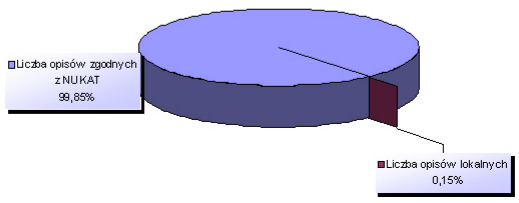

4. Statystyka wejść na stronę BUŁ

Ilość miesięcznych odsłon strony BUŁ w latach 2006 - 2011

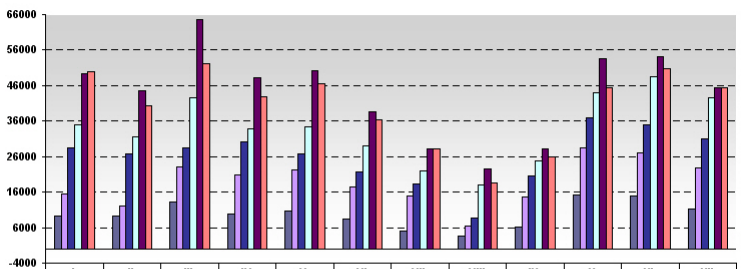

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2006	9351	9172	13115	9773	10743	8389	4914	3611	6217	15310	15011	11296
2007	15369	12014	23198	20724	22208	17322	14839	6305	14608	28563	27095	22817
2008	28346	26689	28580	30243	26772	21649	18272	8755	20431	36930	34829	30994
2009	34912	31427	42591	33709	34501	28985	21930	18083	24685	43875	48490	42520
2010	49434	44555	64574	48190	50189	38520	28060	22507	28196	53535	54138	45502
2011	49891	40455	52263	42963	46443	36442	28173	18440	25975	45428	50730	45274

2006 2007 2008 2009 2010 2011

(MA)

II Konferencja Regionalna Programu Rozwoju Bibliotek
Biblioteka jako partner w działaniach na rzecz społeczności lokalnej

27 stycznia 2012 r. Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi oraz Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego zorganizowały **II Konferencję Regionalną Programu Rozwoju Bibliotek pt. Biblioteka jako partner w działaniach na rzecz społeczności lokalnej**.

W konferencji wzięli udział przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego w Łodzi: pan Marcin Bugajski - Członek Zarządu Województwa Łódzkiego i pani Dorota Wodnicka dyrektor Departamentu Kultury i Edukacji UM, która poruszyła problem roli kultury w Strategii Województwa Łódzkiego. Uczestnikami konferencji byli bibliotekarze z bibliotek z Łodzi i województwa łódzkiego. Gospodarzami byli pracownicy WiMBP w Łodzi. Gości powitała dyrektor pani Barbara Czajka, a obrady prowadziła pani Małgorzata Cegiełko - Regionalna Koordynatorka Programu Rozwoju Bibliotek.

Tematem wystąpienia pani dr Justyny Jasiewicz z Instytutu Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych Uniwersytetu Warszawskiego było *Biblioteka jako trzecie miejsce. Ratunek - szansa - wyzwanie*.

Bibliotekarki z bibliotek z województwa łódzkiego przedstawiły szeroki zakres działań w swoich instytucjach. Pani Bożena Trocka-Dąbrowa - dyrektor Biblioteki Publicznej w Łasku oraz pani Agnieszka Bartoszczyk - kierownik Filii dla Dzieci i Młodzieży BP w Łasku mówiły na temat: *Dlaczego my - Biblioteka Publiczna w Łasku*. Pani Aneta Pucek - dyrektor Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej w Łęczycy zaprezentowała zagadnienie: *Biblioteka dla mieszkańców, mieszkańcy dla biblioteki*. Pani Ewa Jabłońska - dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej w Konstantynowie Łódzkim rozważała na temat *"Przyjaciół mieć to dobra rzecz" - budowanie partnerstwa wokół działań biblioteki*, a pani Bożena Świątek-Mazur - dyrektor Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Opocznie zaprezentowała temat *Uniwersytet Trzeciego Wieku i Opoczyński Klub Literacki "Nad Wąglanką" jako odpowiedź biblioteki publicznej na potrzeby lokalnego społeczeństwa*.

Na zakończenie spotkania głos zabrał pan Wojciech Kłosowski z Instytutu Badań Literackich PAN na temat *Biblioteka jako wyspa szans - jak budować wokół biblioteki partnerstwo na rzecz rozwoju lokalnego?*

Więcej informacji na stronach: http://www.biblioteki.org/

(MK i AK)

Podręczny słownik bibliotekarza

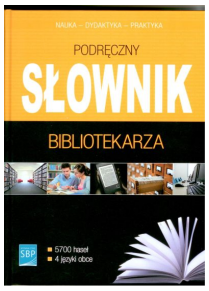

Biblioteka UŁ zakupiła **Podręczny słownik bibliotekarza**. Na okładce czytamy, że nawiązuje on do publikacji Heleny Więckowskiej i Hanny Pliszczyńskiej pod tym samym tytułem, z której korzystały trzy pokolenia bibliotekarzy, księgarzy i miłośników książki. Podobnie jak jego poprzednik, słownik niniejszy opracowany został przez pracowników naukowych Uniwersytetu Łódzkiego. Prace nad nim koordynowała prof. Hanna Tadeusiewicz, współpracownica Heleny Więckowskiej. Opracowania słownika dokonali pracownicy Katedry Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej UŁ - Grzegorz Czapnik i Zbigniew Gruszka.

Słownik zawiera niemal 5700 haseł i odsyłaczy, wyjaśniających terminy polskie oraz odpowiedniki tych terminów w językach: angielskim, francuskim, niemieckim i rosyjskim.

Słownik uwzględnia terminy z następujących dyscyplin, dziedzin i zagadnień: archiwistyka, bibliofilstwo, bibliografia, bibliotekarstwo (administracja, budownictwo, gromadzenie, informacja biblioteczna, katalogi, opracowanie rzeczowe, opis formalny dokumentów, udostępnianie, zbiory, przechowywanie, magazynowanie, przysposobienie techniczne, typologia dokumentów, zabezpieczenie zbiorów-konserwacja, zbiory specjalne), bibliotekoznawstwo (kształcenie, szkolenie, zawód, prawo biblioteczne, typologia bibliotek, teoria), czasopiśmiennictwo, czytelnictwo, drukarstwo, edytorstwo, językoznawstwo, komunikacja społeczna, księgarstwo, nauka o informacji, nauka o książce, nauki pomocnicze historii i literaturoznawstwa, oprawoznawstwo, pedagogika i psychologia, papiernictwo, popularyzacja (reklama, marketing), reprografia, sztuka książki.
Słownik zawiera oddzielne indeksy dla każdego z czterech języków obcych.

L U D Z I E K S I Ą Ż K I

120 rocznica Urodzin Melchiora Wańkowicza - klasyka reportażu

Melchior Wańkowicz urodził się 10 stycznia 1892 r., w rodzinnym majątku Kałużyce położonym blisko Mińska na Białorusi. Imię otrzymał po ojcu - powstańcu styczniowym, który zmarł w roku urodzenia się syna. Matka - Maria ze Szwoynickich, zmarła trzy lata później. Melchior Wańkowicz to pisarz i publicysta, klasyk literatury faktu, wybitny reportażysta, publicysta, prozaik i korespondent wojenny. Stworzył typ reportażu, łączącego autentyzm zdarzeń z elementami wspomnieniowymi i fabularno-anegdotycznymi. Był mistrzem opowieści reportażowej, w której fakty łączył z elementami fikcji fabularnej. Posługiwał się polszczyzną wyrosłą z tradycji gawędy szlacheckiej.

Jego życie było barwne i aktywne. Dzieciństwo spędził na Kowieńszczyźnie, w majątku babki. Już w latach 20. XX wieku mawiał o sobie, że jest reliktem cywilizacji, która przeminęła, świata ziemiańskich dworów polskich na Kresach. Czas dzieciństwa odtworzył potem w opowieści pt. *Szczenięce lata*, która przyniosła mu pierwszy sukces. W latach szkolnych M.Wańkowicz poświęcał czas konspiracji. Działał w nielegalnym związku młodzieżowym i organizował strajki szkolne.
Przed I wojną światową M. Wańkowicz rozpoczął studia prawnicze na Uniwersytecie Jagiellońskim. W 1914 r. został powołany do wojska rosyjskiego, skąd został zwolniony na podstawie sfałszowanego świadectwa zdrowia. W latach I wojny był pełnomocnikiem Centralnego Komitetu Obywatelskiego Królestwa Polskiego do ewakuacji Polaków z terenów Rosji. W tym czasie ożenił się z Zofią z Małagowskich, koleżanką z Uniwersytetu Jagiellońskiego. Niedługo po ślubie wstąpił do Pierwszego Korpusu Polskiego gen. Józefa Dowbór-Muśnickiego, a w 1918 r. walczył z bolszewikami. Postawiony przed sądem za udział w buncie przeciwko porozumieniu z Niemcami, został uniewinniony.

Swoje przeżycia opisał w *Strzępkach epopei*. Po wojnie Wańkowicz kontynuował w Warszawie studia prawnicze, kończąc je w 1923 r., a następnie rozpoczynając pracę na stanowisku naczelnika Wydziału Prasowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

W 1924 r. M.Wańkowicz założył Towarzystwo Wydawnicze "Rój", którego był współwłaścicielem i redaktorem naczelnym do 1939 r. Opublikowano w nim m.in. utwory J.Tuwima, W.Gombrowicza, T. Parnickiego, J.Andrzejewskiego i B. Schulza.

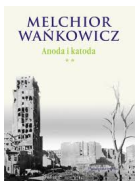

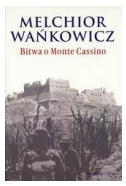

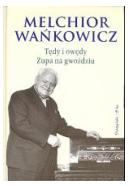

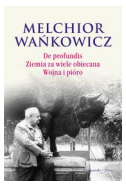

W okresie międzywojennym Wańkowicz poświęcił się pracy dziennikarskiej i literackiej, publikując m.in. w "Kurierze Warszawskim", "Wiadomościach Literackich" i "Kurierze Porannym". Był doradcą reklamowym Związku Cukrowników Polskich i to on wymyślił hasło: "Cukier krzepi", za które otrzymał bardzo wysokie honorarium. 50 lat później pisarz zwyciężył w konkursie na hasło reklamowe LOT-u: "LOT-em bliżej". Przez ostatnie lata przedwojenne, wraz z żoną i córkami, Krysią i Martą - Wańkowicz mieszkał w Warszawie na Żoliborzu, przy ulicy Dziennikarskiej, o czym pisał w powieści *Ziele na kraterze*.

Przed II wojną św. wydał *Strzępy epopei, Sztafetę i Na tropach Smętka* - reportaż z podróży kajakowej po Prusach Wschodnich, w której pokazał ścieranie się żywiołu polskiego i niemieckiego na tych terenach. W 1939 r. pisarz wyjechał do Rumunii, gdzie powstały najgłośniejsze jego książki o wrześniu1939 r.: *Westerplatte* i *Hubalczycy*. Latem 1940 r. przedostał się On na południe Europy - na Cypr i do Palestyny. Od 1943 r. M.Wańkowicz był korespondentem wojennym 2. Korpusu Wojska Polskiego, podróżując po Bliskim Wschodzie. W maju 1944 r. uczestniczył w bitwie pod Monte Cassino, za co odznaczony został Krzyżem Walecznych. Tym wydarzeniom poświęcił 3-tomową monografię *Bitwa o Monte Cassino*, która ukazywała się w latach 1945-1947. Złożył w niej hołd bohaterstwu żołnierzy generała W. Andersa. Książka ta ocenzurowana, ukazywała się wielokrotnie w okresie PRL.

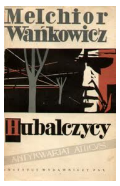

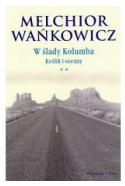

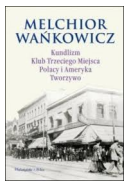

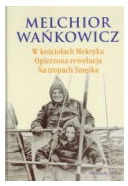

Po wojnie M. Wańkowicz nie wrócił do kraju, zamieszkał w Londynie, gdzie współpracował m.in. z "Wiadomościami" i "Dziennikiem Polskim". Na emigracji powstały m.in.: *Droga do Urzędowa, Tworzywo* i *Ziele na kraterze*. W 1949 r. przeniósł się do Stanów Zjednoczonych, gdzie osiadła jego córka - Marta (Krysia zginęła w Powstaniu Warszawskim). Pisarz nie odnalazł się jednak w amerykańskiej rzeczywistości i w maju 1958 r. powrócił na stałe do Polski. Współpracował z licznymi czasopismami, publikował powieści, zbiory reportaży i esejów, opowiadania i wspomnienia, m.in.: *W ślady Kolumba, Atlantyk-Pacyfik, Królik i oeany, W pępku Ameryki, Zupa na gwoździu* i *Karafka La Fontaine'a*. W 1964 r. Wańkowicz podpisał "List 34", adresowany do władz PRL, zawierający protest przeciwko polityce kulturalnej państwa. Oskarżono pisarza o to, że przekazuje za granicę materiały godzące w Polskę i współpracuje z Radiem Wolna Europa. Wańkowiczowi wytoczono proces i skazano na trzy lata więzienia. Wstrzymano jednak wykonanie wyroku ze względu na wiek i stan zdrowia pisarza. W areszcie spędził On pięć tygodni. Dopiero w 1990 r. Sąd Najwyższy uchylił wyrok i pośmiertnie uniewinnił Wańkowicza.

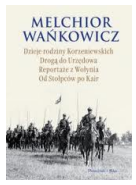

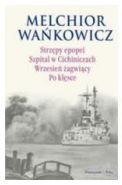

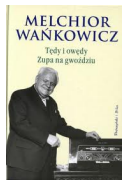

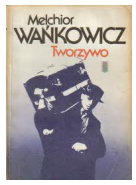

Melchior Wańkowicz zmarł w Warszawie 10 września 1974 r. w wieku 82 lat. Pochowany został na Powązkach. Do końca był niepokorny. Melchior Wańkowicz był mistrzem języka polskiego, wrażliwym na różne barwy i odcienie polszczyzny. W wywiadzie Krzysztofa Kąkolewskiego pt. Wańkowicz krzepi powiedział: "Mnie interesuje prawda syntetyczna, a nie dokumentalna, z każdego losu biorę, co w nim jest szczególnego, to wyjątkowe, gęste, mocne inaczej byłoby to szare, nijakie".

(MK)

John Ronald Reuel Tolkien

Mija właśnie 120. rocznica urodzin Johna Ronalda Reuela Tolkiena. Urodził się w Republice Południowej Afryki (Bloemfontain, Orania) 3 stycznia 1892 roku, jednak rodzina powróciła do Anglii w trzy lata później. Pisarz pochodził z rodziny katolickiej, co w przedwojennej Wielkiej Brytanii oznaczało w pewnych kręgach skazanie na ostracyzm społeczny. Był to jeden z powodów, dla których długo musiał ubiegać się o rękę swojej przyszłej żony, Edith, ale wyznania nie zmienił. Długie zaręczyny i problemy z pozyskaniem przychylności przyszłego teścia miały, według krytyków, mieć swoje odzwierciedlenie literackie w miłosnych perypetiach Aragorna i Arweny, bohaterach *Władcy pierścieni*.

Tolkien ukończył studia filologiczne na Oxfordzie i szybko ujawnił swoje ogromne zdolności językowe, znał ponad 30 języków, pasjonowały go głównie wymarłe języki germiańskie. Został wybitnym specjalistą w dziedzinie językoznawstwa, profesorem uniwersyteckim, co nie pozostało bez wpływu na twórczość pisarską - stworzył na jej potrzeby kilka odrębnych języków, posiadających własne słownictwo, alfabet i gramatykę, z których najbardziej cenił elficki - wzorowany na staroislandzkim, według pisarza za najpiękniejszym języku świata.

Tolkien jest uważany za jednego z głównych kreatorów nowoczesnej powieści fantazy i był wielokrotnie naśladowany. Jego twórczość, inspirowana starogermańskimi sagami, łączyła w sobie oryginalność, baśniowość i nowatorstwo. Jej popularność wzrosła jeszcze bardziej od momentu, gdy do kin trafiła udana ekranizacja *Władcy pierścieni* w reżyserii Petera Jacksona (2001-2003). Pisarz zmarł 2 września 1973 w Bournemouth w Anglii.

(JJW)

Polecamy - wybrane nowości książkowe BUŁ

POLSKIE

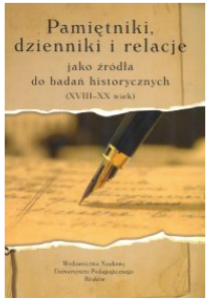

ZAGRANICZNE

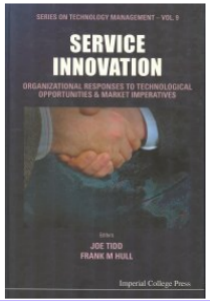

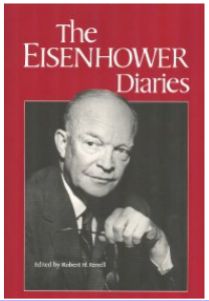

(książki będą dostępne dla Czytelników po opracowaniu i wprowadzeniu do bazy)

Redakcja: Mariola Augustyniak, Piotr Puchowski. Siedziba redakcji: Biblioteka Uniwersytecka w Łodzi, ul. Matejki 32/38, 90-237 Łódź, tel.: 42 6356002. Wydawcą Biuletynu BiBUŁa jest Biblioteka Uniwersytetu Łódzkiego.
nr 2/2012 (58) napisz do bibuły